

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه آزاد اسلامی
واحد تهران مرکزی
دانشکده روانشناسی و علوم اجتماعی ، گروه علوم اجتماعی
پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد (M.A)
گرایش: جامعه شناسی

عنوان :

تحلیل اجتماعی خشونت شوهران علیه زنان (آزمون تجربی دیدگاه نظری چندگانه)

استاد راهنما
دکتر محمد رسول گلشن فومنی

استاد مشاور
دکتر امیر مسعود امیرمظاهری

پژوهشگر
عزت الله پور ملکشاهی

تابستان ۱۳۹۰

تقديم به:

همسر عزيزم كه انديشه‌ي اين پژوهش
را در من بيدار كرد و با همرايش هيچ
راهي را ناهموار ننمود

و

گلهاي زندگيم
سپهر داد و سارينا كه آينده از آن
آنهاست

تشکر و قدردانی

سپاس خداوند بزرگی را که به قلم و آنچه می‌نویسد تقدس می‌بخشد.
بر خود فرض می‌دانم که از زحمات بی‌دریغ و ارزشمند جناب آقای دکتر محمد رسول گلشن فومنی که از راهنمایی‌های مفید و مؤثرش بهره‌جسته‌ام و استاد مشاور جناب آقای دکتر امیرمسعود امیرمظاهری و همچنین از استاد داور جناب آقای دکتر محمدباقر تاج‌الدین که داور این پایان‌نامه را به عهده داشتند و با پیشنهادهای خردمندانه خویش باعث غنای این پژوهش شدند کمال تشکر را دارم و از ایزد منان برای این بزرگواران سلامتی، سربلندی و موفقیت دارم.

تعهد نامه اصالت پایان نامه کارشناسی ارشد

اینجانب عزت الله پورملکشاهی دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته به شماره دانشجویی ۸۷۰۸۴۹۲۳۴۰۰ در رشته علوم اجتماعی - جامعه شناسی ۹۰/۶/۲۹ از پایان نامه خود تحت عنوان " تحلیل اجتماعی خشونت شوهران علیه زنان (آزمون تجربی دیدگاه نظری چندگانه)" با کسب نمره ۱۸/۷۵ و درجه عالی دفاع نموده ام بدینوسیله متعهد می شوم:

۱- این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه، کتاب، مقاله و...) استفاده نموده ام، مطابق رویه های موجود، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست ذکر و درج کرده ام.

۲- این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاهها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است.

۳- چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هر گونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و... از این پایان نامه داشته باشم، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.

۴- چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را بپذیرم و واحد دانشگاهی مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچگونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی: عزت الله پورملکشاهی

تاریخ و امضاء

بسمه تعالی

در تاریخ: ۹۰/۶/۲۹

دانشجوی کارشناسی ارشد آقای عزت الله پورملکشاهی از پایان نامه

خود دفاع نموده و با نمره ۱۸/۷۵ به حروف هجده و هفتاد و پنج صدم

و با درجه عالی مورد تصویب قرار گرفت.

امضاء استاد راهنما

بسمه تعالی

دانشگاه آزاد اسلامی - واحد تهران مرکزی

دانشکده روانشناسی و علوم اجتماعی

(این چکیده به منظور چاپ در پژوهش نامه دانشگاه تهیه شده است)

نام واحد دانشگاهی: تهران مرکزی	کد واحد: ۱۰۱	کد شناسایی پایان نامه: ۱۰۱۲۰۵۰۵۸۹۱۰۱۴
عنوان پایان نامه: تحلیل اجتماعی خشونت شوهران علیه زنان (آزمون تجربی دیدگاه نظری چندگانه)		
نام و نام خانوادگی دانشجو: عزت الله پورملکشاهی	شماره دانشجویی: ۸۷۰۸۴۹۲۳۴۰۰	رشته تحصیلی: علوم اجتماعی - جامعه شناسی
استاد / استادان راهنما: دکتر محمد رسول گلشن فومنی	استاد / استادان مشاور: دکتر امیرمسعود امیرمظاهری	
آدرس: ایلام - چهار راه بهزیستی مجتمع فرهنگ بلوک ۱ واحد ۱ تلفن: ۰۹۱۸۸۴۳۴۵۶۰		
<p>چکیده پایان نامه (شامل خلاصه، اهداف، روشهای اجرا و نتایج به دست آمده):</p> <p>خشونت علیه زنان تجلی نابرابری و قدرت‌مداری تاریخی بین زن و مرد است این پژوهش به منظور مطالعه‌ی تحلیل اجتماعی خشونت شوهران علیه زنان در شهر ایلام در سال ۹۰-۸۹ می‌باشد روش نمونه‌گیری در این پژوهش روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای انجام گرفت و چارچوب نظری پژوهش از نظریه‌های منابع و نظریه پدرسالاری و نظریه یادگیری اجتماعی استفاده شده است. روش این پژوهش میدانی و روش جمع‌آوری اطلاعات با استفاده از پرسشنامه بوده و برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از Spss استفاده شده است جامعه آماری در این پژوهش تمام زنان متأهل دارای همسر در شهر ایلام در سال ۹۰-۸۹ می‌باشد که جمعیت این زنان طبق سرشماری در سال ۱۳۸۵ که مرکز آمار ایران اعلام نموده برابر با ۴۰۶۶۵ نفر برای برآورد نمونه با فرمول کوکران ۴۰۰ نفر به عنوان نمونه انتخاب گردیده که با روش نمونه‌گیری تصادفی از این جامعه انتخاب شد و پرسشنامه در اختیار آنها قرار گرفته است. نتایج تحقیق نشان می‌دهد که متغیرهای سطح پایگاه اجتماعی - اقتصادی نسبی زوجین، خشونت در خانواده خاستگاه، منابع حمایتی اجتماعی در دسترس زن، قدرت زن در ساختار خانواده، پذیرش کلیشه‌های جنسیتی از سوی زن و خشونت‌پذیری زن، و رابطه خشونت علیه زنان توسط مردان ارتباط معناداری وجود دارد.</p> <p>واژه‌های کلیدی: خشونت، تحلیل اجتماعی، خشونت مردان علیه زنان</p>		

تاریخ

مناسب است

نظر استاد راهنما برای چاپ در پژوهش نامه دانشگاه

وامضا:

مناسب نیست

فهرست مطالب

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
	فصل اول: کلیات تحقیق
	چکیده
	پیشگفتار
۲	مقدمه :
۳	۱-۱- بیان مسئله
۶	۲-۱- اهمیت و ضرورت پژوهش
۶	۱-۲-۱- اهمیت موضوع پژوهش
۸	۲-۲-۱- اهمیت نظری پژوهش
۹	۳-۱- اهداف پژوهش
۹	۴-۱- سوالات پژوهش
	فصل دوم: پیشینه تحقیق
۱۲	مقدمه
۱۳	۱-۲- پیشینه نظری پژوهش
۲۵	۲-۲- پیشینه تجربی پژوهش
۲۵	۱-۲-۲- پژوهش‌ها انجام شده در داخل کشور
۳۹	۱-۱-۲-۲- جمع‌بندی پژوهش‌های انجام شده داخلی
۴۲	۲-۲-۲- پژوهش‌ها انجام گرفته در خارج کشور
۴۹	۱-۲-۲-۲- جمع‌بندی تحقیقات خارجی
	فصل سوم: چهارچوب نظری
۵۱	مقدمه
۵۲	۱-۳- نظریه منابع
۵۳	۱-۱-۳- منابع در بافت اجتماعی
۵۴	۲-۱-۳- منابع اقتصادی و منابع اجتماعی
۵۶	۳-۱-۳- نظریه منابع و خشونت شوهر علیه زن در ایران
۵۷	۲-۳- تئوری پدرسالاری
۶۴	۱-۲-۳- نظریه پدرسالاری و خشونت شوهران علیه زنان در ایران
۶۵	۳-۳- نظریه یادگیری اجتماعی
۶۹	۱-۳-۳- نظریه یادگیری اجتماعی در ایران
۷۱	۴-۳- مدل تحلیلی
۷۲	۵-۳- فرضیه‌های پژوهش
	فصل چهارم: روش‌شناسی تحقیق

۷۴ مقدمه
۷۵ ۱-۴- روش پژوهش و جمع‌آوری داده‌ها
۷۵ ۲-۴- تعاریف نظری و عملیاتی متغیرهای پژوهش
۷۵ ۱-۲-۴- متغیر وابسته:
۷۷ ۱-۱-۲-۴- خشونت فیزیکی
۷۷ ۲-۱-۲-۴- خشونت روانی
۷۸ ۳-۱-۲-۴- خشونت اقتصادی
۷۸ ۴-۱-۲-۴- خشونت اجتماعی
۷۹ ۵-۱-۲-۴- مسامحه یا غفلت (اهمال)
۷۹ ۲-۲-۴- متغیرهای مستقل
۷۹ ۱-۲-۲-۴- متغیرهای استخراج شده از نظریه منابع
۷۹ ۱-۱-۲-۲-۴- منابع حمایتی اجتماعی
۸۰ ۲-۲-۲-۴- متغیرهای استخراج شده از نظریه پدرسالاری
۸۰ ۱-۲-۲-۲-۴- خشونت‌پذیری
۸۰ ۲-۲-۲-۲-۴- قدرت زن در ساختار خانواده
۸۱ ۳-۲-۲-۴- متغیرهای استخراج شده از نظریه یادگیری اجتماعی
۸۱ ۱-۳-۲-۲-۴- خشونت در خانواده خاستگاهی
۸۱ ۱-۱-۳-۲-۲-۴- مشاهده خشونت در خانواده خاستگاهی
۸۲ ۲-۱-۳-۲-۲-۴- تجربه خشونت والدین در خانواده خاستگاه
۸۲ ۳-۴- مقیاس‌های پژوهش
۸۳ ۱-۳-۴- متغیر مستقل
۸۳ ۱-۱-۳-۴- میزان پذیرش کلیشه‌های جنسیتی از سوی زن
۸۴ ۲-۱-۳-۴- میزان قدرت زن در ساختار خانواده
۸۵ ۳-۱-۳-۴- میزان خشونت‌پذیری
۸۶ ۴-۱-۳-۴- میزان خشونت در خانواده خاستگاه
۸۷ ۵-۱-۳-۴- میزان منابع حمایتی اجتماعی
۸۸ ۲-۳-۴- متغیر وابسته
۸۹ ۴-۴- روایی ابزار پژوهش
۹۰ ۵-۴- اعتبار
۹۰ ۶-۴- واحد تحلیل
۹۱ ۷-۴- جامعه آماری
۹۲ ۸-۴- شیوه نمونه‌گیری و حجم نمونه
۹۲ ۱-۸-۴- شیوه نمونه‌گیری

۹۳ ۲-۸-۴- حجم نمونه
۹۳ ۹-۴- محدودیت‌های پژوهش
۹۳ ۱-۹-۴- حساسیت موضوع
۹۴ ۲-۹-۴- جنسیت محقق
۹۴ ۳-۹-۴- تکیه پژوهش بر داده‌های شخصی
	فصل پنجم: توصیف متغیرهای تحقیق
۹۶ مقدمه
۹۷ ۱-۵- توصیف متغیرهای زمینه‌ای
۹۸ ۱-۱-۵- توزیع سنی پاسخگویان :
۹۹ ۲-۱-۵- توزیع سنی شوهران پاسخگویان:
۱۰۰ ۳-۱-۵- توزیع پاسخگویان بر حسب تفاوت سنی زوجین:
۱۰۱ ۴-۱-۵- توزیع نوع تفاوت سنی زوجین:
۱۰۲ ۵-۱-۵- مدت ازدواج پاسخگویان
۱۰۳ ۶-۱-۵- توزیع پاسخگویان بر حسب سن ازدواج
۱۰۴ ۷-۱-۵- وضعیت والدگری پاسخگویان
۱۰۵ ۸-۱-۵- وضعیت تحصیلی زوجین
۱۰۶ ۹-۱-۵- تفاوت تحصیلی زوجین
۱۰۷ ۱۰-۱-۵- مقایسه سطح تحصیلات زوجین:
۱۰۸ ۱۱-۱-۵- درآمد ماهیانه خانوار
۱۰۹ ۱۲-۱-۵- درآمد ماهیانه زوجین
۱۱۰ ۱۳-۱-۵- نوع تفاوت سطح درآمد زوجین
۱۱۱ ۱۴-۱-۵- تعدد ازدواجات زوجین:
۱۱۲ ۱۵-۱-۵- نوع خویشاوندی در ازدواج:
۱۱۳ ۱۶-۱-۵- نحوه گزینش شوهر:
۱۱۴ ۱۷-۴-۵- رضایت زناشویی
۱۱۷ ۲-۵- توصیف متغیرهای مستقل تحقیق
۱۱۷ ۱-۲-۵- منابع حمایتی اجتماعی
۱۱۷ ۱-۱-۲-۵- توزیع درصدی و آماره‌های توصیفی گویه‌های منابع حمایتی اجتماعی
۱۱۸ ۲-۱-۲-۵- توزیع درصدی متغیر منابع حمایتی اجتماعی:
۱۱۹ ۲-۲-۵- خشونت در خانواده خاستگاه:
۱۱۹ ۱-۲-۲-۵- مشاهده خشونت در خانواده خاستگاه:
۱۲۰ ۲-۲-۲-۵- توزیع پاسخگویان بر حسب مشاهده خشونت در خانواده خاستگاه
۱۲۱ ۳-۲-۲-۵- مشاهده خشونت در خانواده خاستگاه:

۱۲۳ ۴-۲-۲-۵ تجربه خشونت والدین در خانواده خاستگاه
۱۲۳ ۱-۴-۲-۲-۵ توزیع پاسخگویان بر حسب تجربه خشونت والدین در خانواده خاستگاه
۱۲۴ ۵-۲-۲-۵ خشونت در خانواده خاستگاه:
۱۲۴ ۱-۵-۲-۲-۵ توزیع متغیر خشونت در خانواده خاستگاه
۱۲۵ ۳-۲-۵ متغیرهای نظریه پدرسالاری:
۱۲۵ ۱-۳-۲-۵ بعد پذیرش کلیشه های جنسیتی از سوی زن
۱۲۸ ۲-۳-۲-۵ خشونت پذیری
۱۳۱ ۳-۳-۲-۵ قدرت زن در ساختار خانواده:
۱۳۳ ۳-۵ توصیف متغیر وابسته پژوهش
۱۳۳ ۱-۳-۵ خشونت شوهر علیه زن:
۱۳۳ ۱-۱-۳-۵ خشونت اقتصادی:
۱۳۵ ۲-۱-۳-۵ خشونت روانی
۱۳۸ ۳-۱-۳-۵ خشونت فیزیکی
۱۴۱ ۴-۱-۳-۵ خشونت اجتماعی:
۱۴۴ ۵-۱-۳-۵ اهمال
۱۴۶ ۶-۱-۳-۵ خشونت شوهر علیه زن:
۱۴۸ ۷-۱-۳-۵ توزیع گویه به گویه خشونت شوهران علیه زنان
	فصل ششم: تجزیه و تحلیل داده های تحقیق
۱۵۲ مقدمه:
۱۵۳ ۱-۶ آزمون های معنی داری
۱۵۳ ۱-۱-۶ آزمون مقایسه میانگین ها
۱۵۳ ۱-۱-۱-۶ آزمون مقایسه میانگین متغیرهای دوشقی با میزان خشونت شوهران علیه زنان
 ۲-۱-۶ آزمون تحلیل واریانس متغیرهای زمینه ای پژوهش با میزان خشونت شوهر علیه
۱۵۵ زن
۱۵۹ ۲-۶ تحلیل رگرسیونی
 ۱-۲-۶ تحلیل رگرسیون چند متغیره برای تبیین متغیر وابسته (خشونت شوهران علیه
۱۶۱ زنان)
۱۶۳ ۱-۱-۲-۶ همبستگی تفکیکی
۱۶۵ ۲-۲-۶ رگرسیون ساده برای تبیین متغیر های مستقل
۱۶۵ ۱-۲-۲-۶ تبیین رگرسیون ساده قدرت زن در ساختار خانواده
۱۶۶ ۲-۲-۲-۶ رگرسیون چند متغیره برای تبیین متغیر پذیرش کلیشه های جنسیتی از سوی زن
۱۶۷ ۳-۲-۲-۶ رگرسیون چند متغیره برای تبیین متغیر خشونت پذیری
۱۶۸ ۳-۶ تحلیل رگرسیون چند متغیره ی برای تبیین ابعاد متغیر وابسته

۱-۳-۶	تحلیل رگرسیون چند متغیره برای تبیین خشونت فیزیکی شوهران علیه زنان.....	۱۶۸
۲-۳-۶	تحلیل رگرسیون چند متغیره برای تبیین خشونت روانی شوهران علیه زنان.....	۱۷۱
۳-۳-۶	تحلیل رگرسیون چند متغیره برای تبیین خشونت اقتصادی شوهران علیه زنان.....	۱۷۳
۴-۳-۶	تحلیل رگرسیون چند متغیره برای تبیین خشونت اجتماعی شوهران علیه زنان.....	۱۷۵
۵-۳-۶	تحلیل رگرسیون چند متغیره برای تبیین بعد اهمال خشونت شوهران علیه زنان.....	۱۷۷
۶-۳-۶	مقایسه نتایج تحلیل رگرسیون چند متغیره برای تبیین ابعاد متغیر وابسته.....	۱۷۸
۴-۶	تحلیل مسیر.....	۱۸۱
۱-۴-۶	محاسبه آثار مستقیم و غیر مستقیم متغیر های مدل تحلیلی.....	۱۸۳
	فصل هفتم: بحث و نتیجه گیری تحقیق	
	بحث و نتیجه گیری.....	۱۸۶
	۱-۷- نتایج حاصله از توصیف داده‌ها.....	۱۸۸
	۲-۷- نتایج بررسی فرضیات پژوهش (تبیین نظری).....	۱۹۳
	۳-۷- ارائه پیشنهادات و راهکارها.....	۱۹۶
	۴-۷- پیشنهادهایی برای پژوهشات آینده.....	۱۹۸
	منابع و مأخذ.....	۱۹۹
	پیوست.....	۲۰۶

فهرست جداول

صفحه	عنوان
۸۳	جدول ۴-۱: فرآیند مقیاس‌سازی میزان پذیرش کلیشه های جنسیتی از سوی زن
۸۴	جدول ۴-۲: فرآیند مقیاس‌سازی میزان قدرت زن در ساختار خانواده
۸۵	جدول ۴-۳: فرآیند مقیاس‌سازی میزان خشونت‌پذیری
۸۶	جدول ۴-۴: فرآیند مقیاس‌سازی میزان خشونت در خانواده خاستگاه
۸۷	جدول ۴-۵: فرآیند مقیاس‌سازی میزان منابع حمایتی اجتماعی
۸۸	جدول ۴-۶: فرآیند مقیاس‌سازی خشونت شوهر علیه زن
۸۹	جدول ۴-۷: ضرایب آلفای کرونباخ نهایی مقیاس‌ها
۹۷	جدول ۵-۱: توزیع پاسخگویان برحسب سن
۹۹	جدول ۵-۲: توزیع شوهران پاسخگویان برحسب سن
۱۰۰	جدول ۵-۳: توزیع پاسخگویان بر حسب تفاوت سنی زوجین
۱۰۱	جدول ۵-۴: توزیع پاسخگویان بر حسب نوع تفاوت سنی
۱۰۲	جدول ۵-۵: توزیع پاسخگویان بر حسب مدت ازدواج
۱۰۳	جدول ۵-۶: توزیع پاسخگویان بر حسب سن ازدواج
۱۰۴	جدول ۵-۷: توزیع پاسخگویان بر حسب تعداد فرزندان
۱۰۵	جدول ۵-۸: توزیع میزان تحصیلات بر حسب جنسیت
۱۰۶	جدول ۵-۹: توزیع میزان تفاوت تحصیلی زوجین
۱۰۷	جدول ۵-۱۰: توزیع پاسخگویان بر حسب نوع تفاوت تحصیلی
۱۰۸	جدول ۵-۱۱: توزیع پاسخگویان بر حسب میزان درآمد ماهیانه خانوار
۱۰۹	جدول ۵-۱۲: توزیع درآمد ماهیانه بر حسب جنسیت
۱۱۰	جدول ۵-۱۳: توزیع پاسخگویان بر حسب نوع تفاوت سطح درآمد
۱۱۱	جدول ۵-۱۴: توزیع تعداد ازدواجات بر حسب جنسیت
۱۱۲	جدول ۵-۱۵: توزیع پاسخگویان بر حسب نوع خویشاوندی در ازدواج
۱۱۳	جدول ۵-۱۶: توزیع پاسخگویان بر حسب نحوه انتخاب شوهر
۱۱۴	جدول ۵-۱۷: توزیع درصدی پاسخگویان بر حسب میزان رضایت زناشویی
۱۱۵	جدول ۵-۱۸: توزیع پاسخگویان بر حسب میزان رضایت زناشویی
۱۱۷	جدول ۵-۱۹: توزیع درصدی پاسخگویان بر حسب گویه های مربوط به میزان منابع حمایتی اجتماعی
۱۱۸	جدول ۵-۲۰: توزیع پاسخگویان بر حسب میزان منابع حمایتی اجتماعی
۱۲۰	جدول ۵-۲۱: توزیع درصدی پاسخگویان بر حسب شاخص های مربوط به خشونت در خانواده خاستگاه
۱۲۱	جدول ۵-۲۲: توزیع پاسخگویان بر حسب مشاهده خشونت در خانواده خاستگاه

- جدول ۵-۲۳: توزیع پاسخگویان بر حسب میزان مشاهده خشونت در خانواده خاستگاه ۱۲۲
- جدول ۵-۲۴: توزیع پاسخگویان بر حسب تجربه خشونت والدین در خانواده خاستگاه ۱۲۳
- جدول ۵-۲۵: توزیع پاسخگویان بر حسب میزان تجربه خشونت والدین در خانواده خاستگاه ۱۲۳
- جدول ۵-۲۶: توزیع پاسخگویان بر حسب خشونت در خانواده خاستگاه ۱۲۴
- جدول ۵-۲۷: توزیع پاسخگویان بر حسب میزان خشونت در خانواده خاستگاه ۱۲۴
- جدول ۵-۲۸: توزیع درصدی پاسخگویان بر حسب شاخص های مربوط به پذیرش کلیشه های جنسیتی از سوی زن ۱۲۶
- جدول ۵-۲۹: توزیع پاسخگویان بر حسب میزان پذیرش کلیشه های جنسیتی از سوی زن ۱۲۷
- جدول ۵-۳۰: توزیع درصدی پاسخگویان بر حسب شاخص های مربوط به میزان خشونت پذیری ۱۲۹
- جدول ۵-۳۱: توزیع پاسخگویان بر حسب میزان خشونت پذیری ۱۳۰
- جدول ۵-۳۲: توزیع درصدی پاسخگویان بر حسب شاخص های مربوط به قدرت زن در ساختار خانواده ۱۳۱
- جدول ۵-۳۳: توزیع پاسخگویان بر حسب قدرت زن در ساختار خانواده ۱۳۲
- جدول ۵-۳۴: توزیع درصدی پاسخگویان بر حسب میزان خشونت اقتصادی ۱۳۳
- جدول ۵-۳۵: توزیع پاسخگویان بر حسب تجربه خشونت اقتصادی ۱۳۴
- جدول ۵-۳۶: توزیع پاسخگویان بر حسب میزان خشونت اقتصادی ۱۳۴
- جدول ۵-۳۷: توزیع درصدی پاسخگویان بر حسب میزان خشونت روانی ۱۳۶
- جدول ۵-۳۸: توزیع پاسخگویان بر حسب تجربه خشونت روانی ۱۳۷
- جدول ۵-۳۹: توزیع پاسخگویان بر حسب میزان خشونت روانی ۱۳۷
- جدول ۵-۴۰: توزیع درصدی پاسخگویان بر حسب خشونت فیزیکی ۱۳۸
- جدول ۵-۴۱: توزیع پاسخگویان بر حسب تجربه خشونت فیزیکی ۱۳۹
- جدول ۵-۴۲: توزیع پاسخگویان بر حسب میزان خشونت فیزیکی ۱۴۰
- جدول ۵-۴۳: توزیع درصدی پاسخگویان بر حسب میزان خشونت اجتماعی ۱۴۱
- جدول ۵-۴۴: توزیع پاسخگویان بر حسب تجربه خشونت اجتماعی ۱۴۲
- جدول ۵-۴۵: توزیع پاسخگویان بر حسب میزان خشونت اجتماعی ۱۴۳
- جدول ۵-۴۶: توزیع درصدی پاسخگویان بر حسب اهمال ۱۴۴
- جدول ۵-۴۷: توزیع پاسخگویان بر حسب تجربه اهمال شوهران ۱۴۵
- جدول ۵-۴۸: توزیع پاسخگویان بر حسب میزان اهمال ۱۴۵
- جدول ۵-۴۹: توزیع پاسخگویان بر حسب تجربه خشونت شوهران ۱۴۶
- جدول ۵-۵۰: توزیع پاسخگویان بر حسب میزان خشونت شوهر ۱۴۷
- جدول ۵-۵۱: توزیع درصدی گویه های خشونت شوهران علیه زنان ۱۴۸

جدول ۱-۶ : آزمون مقایسه میانگین متغیر های دو شقی با میزان خشونت شوهران علیه زنان (آزمون T).....	۱۵۳
جدول ۲-۶ : آزمون مقایسه میانگین متغیر های پژوهش با خشونت علیه زنان (تحلیل واریانس).....	۱۵۵
جدول ۳-۶ : خلاصه مدل رگرسیون چند متغیره خشونت شوهران علیه زنان.....	۱۶۱
جدول ۴-۶ : ضرایب تاثیر مدل تبیین کننده میزان خشونت شوهران علیه زنان.....	۱۶۱
جدول ۵-۶ : خلاصه مدل رگرسیون ساده قدرت زن در ساختار خانواده.....	۱۶۵
جدول ۶-۶ : ضرایب تاثیر مدل تبیین کننده قدرت زن در ساختار خانواده.....	۱۶۵
جدول ۷-۶ : خلاصه مدل رگرسیون چند متغیره پذیرش کلیشه های جنسیتی از سوی زن.....	۱۶۶
جدول ۸-۶ : ضرایب تاثیر مدل تبیین کننده پذیرش کلیشه های جنسیتی از سوی زن.....	۱۶۶
جدول ۹-۶ : خلاصه مدل رگرسیون چند متغیره خشونت پذیری.....	۱۶۷
جدول ۱۰-۶ : ضرایب تاثیر مدل تبیین کننده خشونت پذیری.....	۱۶۷
جدول ۱۱-۶ : خلاصه مدل رگرسیون چند متغیره خشونت فیزیکی شوهران علیه زنان.....	۱۶۸
جدول ۱۲-۶ : ضرایب تاثیر مدل تبیین کننده خشونت فیزیکی شوهران علیه زنان.....	۱۶۸
جدول ۱۳-۶ : خلاصه مدل رگرسیون چند متغیره خشونت روانی شوهران علیه زنان.....	۱۷۱
جدول ۱۴-۶ : ضرایب تاثیر مدل تبیین کننده خشونت روانی شوهران علیه زنان.....	۱۷۱
جدول ۱۵-۶ : خلاصه مدل رگرسیون چند متغیره خشونت اقتصادی شوهران علیه زنان.....	۱۷۳
جدول ۱۶-۶ : ضرایب تاثیر مدل تبیین کننده خشونت اقتصادی شوهران علیه زنان.....	۱۷۳
جدول ۱۷-۶ : خلاصه مدل رگرسیون چند متغیره خشونت شوهران علیه زنان.....	۱۷۵
جدول ۱۸-۶ : ضرایب تاثیر مدل تبیین کننده خشونت اجتماعی شوهران علیه زنان.....	۱۷۵
جدول ۱۹-۶ : خلاصه مدل رگرسیون چند متغیره بعد اهمال خشونت شوهران علیه زنان.....	۱۷۷
جدول ۲۰-۶ : ضرایب تاثیر مدل تبیین کننده بعد اهمال خشونت شوهران علیه زنان.....	۱۷۷
جدول ۲۱-۶ : آثار مستقیم و غیر مستقیم متغیر های مدل تحلیلی بر روی خشونت شوهران علیه زنان.....	۱۸۳

فهرست نمودارها

صفحه	عنوان
۹۳	نمودار ۴-۱: مناطق شهري ايلام.....
۹۸	نمودار ۵-۱: توزيع پاسخگويان بر حسب سن.....
۹۹	نمودار ۵-۲: توزيع درصدي سن شوهران.....
۱۰۰	نمودار ۵-۳: توزيع تفاوت سني زوجين.....
۱۰۱	نمودار ۵-۴: توزيع پاسخگويان بر حسب نوع تفاوت سني.....
۱۰۲	نمودار ۵-۵: توزيع پاسخگويان بر حسب مدت ازدواج.....
۱۰۴	نمودار ۵-۶: توزيع پاسخگويان بر حسب تعداد.....
۱۰۶	نمودار ۵-۷: توزيع درصدي پاسخگويان بر حسب تفاوت تحصيلي زوجين.....
۱۰۷	نمودار ۵-۸: توزيع پاسخگويان بر حسب نوع تفاوت تحصيلي.....
۱۰۹	نمودار ۵-۹: توزيع درصدي پاسخگويان بر حسب گروههاي درآمدي.....
۱۱۱	نمودار ۵-۱۰: توزيع درصدي پاسخگويان بر حسب نوع تفاوت سطح درآمد.....
۱۱۳	نمودار ۵-۱۱: توزيع درصدي پاسخگويان بر حسب نوع خویشاوندی در ازدواج.....
۱۱۴	نمودار ۵-۱۲: توزيع درصدي پاسخگويان بر حسب نحوه انتخاب شوهر.....
۱۱۶	نمودار ۵-۱۳: توزيع پاسخگويان بر حسب ميزان رضایت زناشویی.....
۱۲۲	نمودار ۵-۱۴: توزيع درصدي پاسخگويان بر حسب ميزان مشاهده خشونت در خانواده خاستگاه.....
۱۲۸	نمودار ۵-۱۵: توزيع درصدي پاسخگويان بر حسب ميزان پذیرش کلیشه های جنسیتی از سوي زن.....
۱۳۵	نمودار ۵-۱۶: توزيع درصدي پاسخگويان بر حسب ميزان خشونت اقتصادي.....
۱۳۸	نمودار ۵-۱۷: توزيع درصدي پاسخگويان بر حسب ميزان خشونت رواني.....
۱۴۰	نمودار ۵-۱۸: توزيع درصدي پاسخگويان بر حسب ميزان خشونت فيزيكي.....
۱۴۳	نمودار ۵-۱۹: توزيع پاسخگويان بر حسب ميزان خشونت اجتماعي.....
۱۴۶	نمودار ۵-۲۰: توزيع درصدي پاسخگويان بر حسب متغير اهمال.....
۱۴۷	نمودار ۵-۲۱: توزيع درصدي پاسخگويان بر حسب ميزان خشونت شوهر.....
۱۵۰	نمودار ۵-۲۲: توزيع درصدي پاسخگويان بر حسب گويههاي خشونت.....

چکیده:

خشونت علیه زنان تجلی نابرابری و قدرت‌مداری تاریخی بین زن و مرد است این پژوهش به منظور مطالعه‌ی تحلیل اجتماعی خشونت شوهران علیه زنان در شهر ایلام در سال ۸۹-۹۰ می‌باشد روش نمونه‌گیری در این پژوهش روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای انجام گرفت و چارچوب نظری پژوهش از نظریه‌های منابع و نظریه پدرسالاری و نظریه یادگیری اجتماعی استفاده شده است. روش این پژوهش میدانی و روش جمع‌آوری اطلاعات با استفاده از پرسشنامه بوده و برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از Spss استفاده شده است جامعه آماری در این پژوهش تمام زنان متأهل دارای همسر در شهر ایلام در سال ۸۹-۹۰ می‌باشد که جمعیت این زنان طبق سرشماری در سال ۱۳۸۵ که مرکز آمار ایران اعلام نموده برابر با ۴۰۶۶۵ نفر برای برآورد نمونه با فرمول کوکران ۴۰۰ نفر به عنوان نمونه انتخاب گردیده که با روش نمونه‌گیری تصادفی از این جامعه انتخاب شد و پرسشنامه در اختیار آنها قرار گرفته است. نتایج تحقیق نشان می‌دهد که متغیرهای سطح پایگاه اجتماعی- اقتصادی نسبی زوجین، خشونت در خانواده خاستگاه، منابع حمایتی اجتماعی در دسترس زن، قدرت زن در ساختار خانواده، پذیرش کلیشه‌های جنسیتی از سوی زن و خشونت‌پذیری زن، و رابطه خشونت علیه زنان توسط مردان ارتباط معناداری وجود دارد.

واژه‌های کلیدی: خشونت، تحلیل اجتماعی، خشونت مردان علیه زنان

پیشگفتار:

پژوهش حاضر با عنوان تحلیل اجتماعی خشونت شوهران علیه زنان در شهر ایلام در سال ۹۰-۸۹ که به منظور شناخت و بررسی علل و عوامل بروز پیدایش این پدیده تهیه شده است. و همچنین سعی شده است با ارائه راهکارها و پیشنهادهای از این آسیب اجتماعی جلوگیری شود. این پژوهش دارای هفت فصل می‌باشد.

فصل اول این پژوهش اختصاص دارد به کلیات پژوهش شامل: مقدمه، بیان مسئله، اهمیت و ضرورت پژوهش، اهمیت موضوع پژوهش، اهمیت نظری پژوهش، اهداف پژوهش و سؤالات پژوهش.

فصل دوم: پیشینه پژوهش شامل: پیشینه نظری پژوهش، پیشینه تجربی پژوهش، تحقیقات انجام شده در داخل کشور، تحقیقات خارجی، جمع‌بندی پژوهش‌ها.

فصل سوم: چارچوب نظری پژوهش شامل: نظریه منابع، نظریه پدربسالاری، نظریه یادگیری اجتماعی، مدل تحلیل و فرضیه‌های پژوهش.

فصل چهارم: روش پژوهش شامل: تعارف نظری و عملیاتی متغیرهای پژوهش متغیر وابسته، متغیرهای مستقل، مقیاس‌های پژوهش، روایی، اعتبار، واحد تحلیل، جامعه‌آزمایی و شیوه‌ی نمونه‌گیری و تجزیه و تحلیل داده‌ها.

فصل پنجم: توصیف متغیرهای پژوهش شامل: مقدمه، توصیف متغیرهای زمینه‌ای، توصیف متغیرهای مستقل پژوهش، توصیف متغیرهای وابسته پژوهش.

فصل ششم: تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش شامل: مقدمه، آزمون‌های معنی‌داری، تحلیل رگرسیون، تحلیل رگرسیون چند متغیره برای تبیین ابعاد متغیر وابسته، تحلیل مسیر.

فصل هفتم: بحث و نتیجه‌گیری پژوهش شامل: مقدمه، نتایج حاصل از توصیف داده‌ها، نتایج بررسی فرضیات پژوهش، ارائه پیشنهادات و راهکارها، پیشنهادهای برای تحقیقات آینده.

فصل اول

کلیات تحقیق

مقدمه:

پژوهش پیش رو، از میان انواع متفاوت خشونت علیه زنان؛ خشونت درون خانواده و در میان انواع متباین خشونت خانوادگی؛ خشونت مردان علیه زنان و از خلال گونه‌هایی متفاوت خشونت مردان علیه زنان در خانواده؛ خشونت شوهران علیه زنانشان را مورد بررسی قرار می‌دهد. در برخی پژوهشات برای بررسی این نوع خشونت، واژه زنان کتک خورده به کار برده می‌شود. واژه زنان کتک خورده از دهه ۱۹۷۰ پدیدار شد و به طور گسترده‌ای در آمریکا و اروپا برای توصیف زنانی که تجربه شکلی از سلطه نظام‌مند و آزار فیزیکی توسط نزدیکان مردشان را داشته‌اند، به کار رفته است این تعریف صرفاً دامنه پژوهش را به خشونت فیزیکی تقلیل می‌دهد و گونه‌هایی دیگر خشونت مورد نظر سازمان ملل را در بر نمی‌گیرد. بنابراین در این پژوهش خشونت فیزیکی نیز مد نظر قرار خواهد گرفت اما، دامنه پژوهش به خشونت فیزیکی محدود نخواهد شد. همچنین به واسطه اینکه در زبان فارسی کلمه "همسر" هم به زوج و هم به زوجه اطلاق می‌شود و لذا لغتی کورجنس است، از عنوان همسرآزاري استفاده خواهد شد و به جای آن از واژه خشونت شوهر علیه زن استفاده خواهد شد تا مشخص شود که خشونت از سوی مردان بر علیه زنان در خانواده اعمال می‌شود. طبق تعاریف بالا، در این پژوهش، اصطلاح خشونت شوهر علیه زن به انواع خشونت‌های اعمال شده از سوی شوهر علیه زن (شامل خشونت فیزیکی، روانی، اقتصادی، اجتماعی و اهمال)، در نهادی اجتماعی به نام خانواده اشاره دارد.

بنابراین این پژوهش در صدد است تا به تحلیل اجتماعی خشونت شوهران علیه زنان در شهر ایلام در سال ۹۰-۸۹ بپردازد و راهکارهایی جهت بهبود روابط در محیط ارائه دهد این پژوهش در پی پاسخگویی به این سوالات می‌باشد که زنان چه میزان از سوی شوهرانشان متحمل خشونت می‌شوند، بررسی سطح پایگاه اجتماعی- اقتصادی نسبی زوجین، بررسی میزان خشونت در خانواده خاستگاه، بررسی میزان منابع حمایتی اجتماعی در دسترس زن، بررسی میزان قدرت زن در ساختار، بررسی میزان پذیرش کلیشه‌های جنسیتی از سوی زن بپردازد.

۱-۱ بیان مسئله

خشونت پدیده‌ای تاریخی و جهانی است که در همه جوامع و تمام ادوار وجود داشته است (اعزازی، ۱۳۸۳: ۴۷). کلمه فارسی "خشونت"، از لحاظ لغوی معادل کلمه "Violence" می‌باشد که از ریشه لاتین "vis" به معنای زور و نیرو مشتق شده است که